

Karpu dzimta *Cyprinidae*

Salate jeb meža vimba

Aspius aspius (L.) (syn. *Aspius rapax*)

vidēji 4 kg
(Latvijā noķerta
arī 8 kg smaga
meža vimba)

vienā reizē
iznērš 0,3-57 tūkst. ikru

dzīves ilgums līdz 15 gadiem,
Latvijā sasniedz 8 gadu vecumu

citas zivis

Latvijā sasniedz 80 cm

Salates ir plēsējas – pārtiek no citām zivīm. Mazuļi parasti uzturas baros, savukārt pieaugušie īpatņi barus veido tikai nārsta laikā. Pieaugušām salatēm patīk tekoši, pat krāčaini ūdeņi. Aktīvas diennakts gaišajā laikā.

Salate ir saldūdens vai puscaurceļotāja zivs. Dzimungatavība iestājas 3-5 gadu vecumā, sasniedzot 25-62 cm garumu un 1 kg svaru. Pirms nārsta migrē augšpus upes iztekas. Fiksēta 300 km tāla migrācija. Nārsto martā - jūnijā (ūdens t° no 4 līdz 18°C) no 20 cm līdz 6 m dziļumam. Raksturīgs vienlaicīgs nārsts, kas ilgst no dažām dienām līdz mēnesim. Nārsto vairākas reizes mūžā. Ikrī pielīp pie akmeņiem, augiem un cita substrāta, to attīstība ilgst 5-25 dienas. Veido hibrīdus ar ālantu.

Sugas izplatība pasaulē

Eiropas un Āzijas suga, sastopama lielajās upēs, kas ietek Ziemeļjūrā, Baltijas, Melnajā, Azovas un Kaspijas jūrās, Egejas jūras baseinā, nav sastopama Melnās jūras baseinā uz dienvidiem no Danubes un Rioni (Gruzija), bet ir sastopama Turcijā uz rietumiem no Ankaras. Introducēta Reinā, Ziemeļu Dvinā un Balkhašas ezerā.

Sugas izplatība Latvijā

Latvijā sastopama visās lielākajās upēs, kā arī jūrā upju grīvu tiešā tuvumā. Konstatēta Lubānā, Babītes, Lielajā un Mazajā Nabas, Lielajā Stropu, Līlastes, Dzimezerā un Mazajā Baltezerā, kā arī Daugavas ūdenskrātuvēs. Literatūrā attiecināta arī uz Dūņezeru, Ķīšezeru, Juglas un Lielo Baltezeru.

Apdraudošie faktori un aizsardzība

- ▷ upju aizaugšana
- ▷ aizsprostu būve uz upēm

- ▷ Latvijā un Eiropā apdraudēta suga, Latvijā ierobežoti izmantojama īpaši aizsargājama suga.
- ▷ Padomes Direktīva 92/43/EEK (1992. gada 21. maijs) par dabisko dzīvotņu, savvaļas faunas un floras aizsardzību (V pielikums)
- ▷ 1979. gada Bernes konvencija par Eiropas dzīvās dabas un dabisko dzīvotņu saglabāšanu (III pielikums)
- ▷ 14.11.2000. MK noteikumi Nr.396 „Noteikumi par īpaši aizsargājamo sugu un ierobežoti izmantojamo īpaši aizsargājamo sugu sarakstu” (2.pielikums)
- ▷ Latvijas Sarkanā grāmata (III kategorija)

Informācija izmantotā no:

- ▷ www.luonnedist.org
- ▷ www.fishbase.us
- ▷ www.iisg.org/database
- ▷ www.latvijaszina.lv
- ▷ http://bd.eionet.europa.eu
- ▷ Plakša M., Ajksejevs E. (1998). Zivis. Latvijas daba. Rīga: Izdevniecība „Gandrs”

Daigas Segļiņas zīmējumi.